

۱. در اثبات حکم « $2n^2 = 2 + 6 + 10 + \dots + (4n - 2)$ »، به روش استقرای ریاضی، عبارتی که به دو طرف فرض $P(k)$ اضافه می‌شود تا حکم ثابت شود، کدام است؟

(استدلال)

- ① $4k - 2$ ② $4k + 2$ ③ $4(k+1)$ ④ $4k^2$

۲. شعر «اختلاف کردن در چگونگی و شکل پیل» و «داستان طوطی و بقال» به ترتیب از راست به چپ، بیانگر چه نوع استدلالی هستند؟

(استدلال)

- ① درک شهودی - درک شهودی ② درک شهودی - تمثیلی
③ تمثیلی - تمثیلی ④ تمثیلی - درک شهودی

۳. اعداد کدام گزینه کلیت حکم «حاصل ضرب هر دو عدد گنگ، عددی گنگ است.» را نقض می‌کند؟

(استدلال)

- ① $\sqrt{216}, \sqrt{6}$ ② $\sqrt{12}, \sqrt{6}$
③ $\sqrt{18}, \sqrt{216}$ ④ $\sqrt{18}, \sqrt{12}$

۴. کدام گزینه نادرست است؟

- ① هر عدد به صورت \overline{abcabc} همواره بر ۱۱ بخش پذیر است.
② هر عدد به صورت \overline{abab} همواره بر ۱۱ بخش پذیر است.
③ هر عدد به صورت \overline{aabb} همواره بر ۱۱ بخش پذیر است.
④ هر عدد به صورت \overline{abba} همواره بر ۱۱ بخش پذیر است. (استدلال)

۵. جمله‌ی دهم دنباله‌ی هندسی $\dots, \frac{16}{3}, -8, b, -3, a$ کدام است؟

(دنباله‌ی هندسی)

- ① $-12 \times (\frac{2}{3})^7$ ② $12 \times (\frac{2}{3})^8$
③ $18 \times (-\frac{2}{3})^9$ ④ $18 \times (\frac{2}{3})^{10}$

۶. مجموع پنج عدد که جملات متوالی از یک دنباله‌ی حسابی با قدرنسبت مثبت‌اند، برابر با ۱۰۵ و مجموع سه عدد بزرگ‌تر، ۶ برابر مجموع دو عدد کوچک‌تر است. بزرگ‌ترین این اعداد کدام است؟

(دنباله‌ی حسابی)

- ① ۳۸ ② ۳۹ ③ ۴۰ ④ ۴۱

۷. اگر مجموع n جمله‌ی یک دنباله‌ی هندسی از فرمول $\frac{3^n - 1}{4}$ به دست بیاید، قدرنسبت و جمله‌ی

(دنباله‌ی هندسی)

- اول این دنباله‌ی هندسی به ترتیب از راست به چپ کدام است؟
① $\frac{3}{2}, \frac{1}{2}$ ② $\frac{1}{2}, 3$
③ $\frac{1}{2}, 2$ ④ $\frac{2}{3}, \frac{1}{2}$

۸. در دنباله‌ی حسابی $\dots, -4, -1, 2$ ، مجموع چند جمله‌ی اول -588 است؟

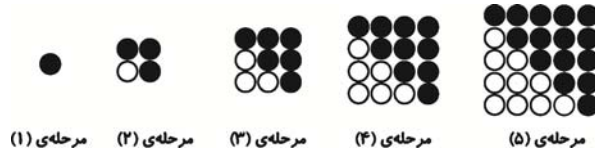
(دنباله‌ی حسابی)

- ① ۲۱ ② ۲۰ ③ ۱۹ ④ ۱۸

۹. در دنباله‌ی مثلثی با جمله‌ی اول ۱، در جمله‌ی چندم عدد مربع کامل غیر ۱ نوشته می‌شود؟

(دنباله‌ی مثلثی)

- ① ششم ② هفتم ③ هشتم ④ نهم
۱۰. طبق الگوی زیر اختلاف تعداد دایره‌های توپر مرحله‌ی دهم با تعداد دایره‌های توخالی مرحله‌ی

هشتم کدام است؟

① ۱۷

② ۲۷

③ ۳۰

④ ۵۰

(دنباله‌ی مربعی)

۱۱. مجموع ۱۰ جمله‌ی اول دنباله‌ی فیبوناتچی کدام است؟

(دنباله‌ی فیبوناتچی)

④ ۱۴۳

③ ۱۴۲

② ۱۴۱

① ۱۴۰

۱۲. در الگوی زیر حاصل سطر پنجم کدام می‌تواند باشد؟

$1^3 + 2^3 - 1^3 = 8$

$2^3 + 3^3 - 1^3 = 34$

$3^3 + 5^3 - 2^3 = 144$

$5^3 + 8^3 - 3^3 = 610$

⋮

① ۳۰۴

② ۶۲۴

③ ۲۵۸۴

④ ۲۷۲۴

(دنباله‌ی فیبوناتچی)

۱۳. اگر جملات یک دنباله‌ی حسابی به صورت $a, \delta, b, c, 12/5, \dots$ باشد، جمله‌ی هفتم این دنباله

کدام است؟

② $16/5$

④ $17/5$

① ۱۶

③ ۱۷

(دنباله‌ی حسابی)

۱۴. مجموع جملات هشتم دنباله‌های مربعی، مثلثی و فیبوناتچی کدام است؟

(ترکیبی)

④ ۱۱۳

③ ۹۲

② ۱۲۲

① ۱۱۲

۱۵. نسبت طول به عرض مستطیلی برابر نسبت طلایی است. اگر عرض مستطیل ۱۰ واحد باشد، محیط

مستطیل چند واحد است؟

② $30 + 5\sqrt{5}$

④ $30 + 10\sqrt{5}$

① $15 + 5\sqrt{5}$

③ $10 + 5\sqrt{5}$

(نسبت طلایی)

۱۶. اگر $\log_3^x = 3$ باشد، مقدار \log_9^x کدام است؟

(لگاریتم)

④ ۴

③ ۳

② ۲

① ۱

۱۷. اگر $2 = \log_{10} 301$ و $3 = \log_{10} 477$ باشد، آن‌گاه حاصل $A = 3 \log 2 + 2 \log 3$ کدام است؟

(لگاریتم)

② 0.778

④ 0.875

① $1/857$

③ $1/578$

۱۸. کدام گزینه همواره درست است؟ (همه‌ی عبارتها تعریف شده‌اند).

② $\log_b^y = x \Leftrightarrow b = xy$

① $\log_b^y = x \Leftrightarrow b^x = y$

(لگاریتم)

④ $\log_b^y = x \Leftrightarrow b^y = x$

③ $\log_b^y = x \Leftrightarrow x^y = b$

۱۹. به عدد سه چند واحد اضافه کنیم تا لگاریتم عدد حاصل در مبنای $\frac{1}{4}$ برابر با -2 گردد؟

(لگاریتم)

④ ۱۴

③ ۱۳

② ۱۰

① ۹

۲۰. اگر $\log_{\sqrt{3}}^{\frac{1}{3}} = a$ و $\log_{5/8}^b = 3$ باشد، حاصل $8b + a$ کدام است؟

(لگاریتم)

④ ۳

③ -2

② ۱

① -1

۲۱. حرف یا حروف قافیه در کدام گزینه در برابر آن درست مشخص نشده است؟
- ۱ بگرفت کار حسنت چون عشق من کمالی / خوش باش زان‌که نبود این هر دو را زوالی: «الی»
 - ۲ سینه ملامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی: «می»
 - ۳ ساقیا سایه‌ی ابر است و بهار و لب جوی / من نگویم چه کن از اهل دلی خود تو بگوی: «وی»
 - ۴ یار بد مار است هین بگریز از او / تا نریزد بر تو، زهر آن زشت‌خو: «وو»
- (حروف قافیه)
۲۲. حروف قافیه در کدام گزینه «مصوت + صامت» نیست؟
- ۱ آن شب قدری که گویند اهل خلوت امشب است / یارب این تأثیر دولت از کدامین کوکب است
 - ۲ زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست / پیرهن‌چاک و غزل‌خوان و صراحی در دست
 - ۳ تویی که بر سر خوبان کشوری چون تاج / سزد اگر همه‌ی دلبران دهندت باج
 - ۴ اگر به مذهب تو خون عاشق است مباح / صلاح ما همه آن است کان تو راست صلاح
- (قواعد قافیه - الف)
۲۳. حروف قافیه در کدام گزینه مطابق قاعده‌ی (۲) است؟
- ۱ چه مستی است ندانم که رو به ما آورد / که بود ساقی و این باده از کجا آورد
 - ۲ به ملازمان سلطان که رساند این دعا را / که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را
 - ۳ مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو
 - ۴ نکته‌ای دلکش بگویم خال آن مهر و ببین / عقل و جان را بسته‌ی زنجیر آن گیسو ببین
- (قواعد قافیه - ب)
۲۴. در کدام گزینه قافیه‌ی بیت اول مطابق قاعده‌ی «۲» و قافیه‌ی بیت دوم مطابق قاعده‌ی «۱» است؟
- ۱ بوی جوی مولیان آید همی / بوی یار مهربان آید همی
 - ۲ سال‌ها دفتر ما در گرو صهبا بود / رونق میکده از درس و دعای ما بود
 - ۳ صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را / که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
 - ۴ سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هرچه بر سر ما می‌رود ارادت اوست
 - ۵ صوفی بیا که آینه صافیست جام را / تا بنگری صفای می لعل‌فام را
 - ۶ ز گریه مردم چشمش نشسته در خون است / ببین که در طلبت حال مردمان چون است
 - ۷ نکته‌ای دلکش بگویم خال آن مهر و ببین / عقل و جان را بسته‌ی زنجیر آن گیسو ببین
 - ۸ خط عذار یار که بگرفت ماه از او / خوش حلقه‌هایست لیک به در نیست راه از او
- (قواعد قافیه - الف)
۲۵. «قافیه‌های میانی» بیت کدام گزینه بر اساس تبصره‌ی «۱» هستند؟
- ۱ عاشق مهجور نگر، عالم پرشور نگر / تشنه‌ی مخمور نگر، ای شه خمار، بیا
 - ۲ روشنی روز تویی، شادی غم‌سوز تویی / ماه شب‌افروز تویی، ابر شکر بار، بیا
 - ۳ ای دل آغشته به خون، چند بود شور و جنون / پخته شد انگور کنون، غوره میفشار، بیا
 - ۴ ای شب آشفته برو، وی غم ناگفته برو / ای خرد خفته برو، دولت بیدار، بیا
- (قواعد قافیه تبصره‌ی ۱ - الف)
۲۶. تبصره‌ی به‌کار رفته در کدام گزینه با تبصره‌ی قافیه‌ی بیت زیر، یک‌سان است؟
- «ای که زلف سپهت بر گل روی آشفته است / ز آتش روی تو آب گل سوری رفته است»
- ۱ در فرو بستند و صیقل می‌زدند / هم‌چو گردون ساده و صافی شدند
 - ۲ امشب ای ماه به درد دل من تسکینی / آخر ای ماه تو هم‌درد من مسکینی
 - ۳ از پا حسین افتاد و ما بر پای بودیم / زینب اسیری رفت و ما بر جای بودیم
 - ۴ من با صبوری کینه‌ی دیرینه دارم / من زخم داغ آدم اندر سینه دارم
- (قواعد قافیه - ب / تبصره‌ی ۳ - قافیه)
۲۷. بر اساس تبصره‌ی (۳)، شاعر در سرودن کدام بیت خود را ملزم به رعایت قواعد دوگانه‌ی قافیه نمی‌داند؟
- ۱ شهر پر دزد است و پر جامه‌کنی / خواه شحنه باش گو و خواه نی
 - ۲ بس که خود را کرده‌ای بنده‌ی هوا / کرمکی را کرده‌ای تو اژدها
 - ۳ این همه که مرده و پژمرده‌ای / ز آن بود که ترک سرور کرده‌ای
 - ۴ هزار بار کشیده است عشق کافر خو / شبم ز بام به حجره ز حجره تا سر کو
- (قواعد قافیه - ب / قافیه‌ی میانی)
۲۸. همه‌ی ابیات زیر به‌جز بیت گزینه‌ی ... ذوقافیتین هستند.
- ۱ گام به گام او چو تحرک نمود / میل به میلش به تبرک ربود
 - ۲ از آن مرد دانا دهان دوخته‌ست / که بیند که شمع از زبان سوخته‌ست
 - ۳ نبد کارگر گرز بر ترگ اوی / اگر چند می‌جست خود مرگ اوی
 - ۴ دلم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانم را بیانی آتشین ده
- (قواعد قافیه - ب)

۲۹. همه‌ی ابیات به‌جز بیت گزینیه‌ی ... از نظر قافیه معیوب هستند.

- ① در وفای روی تو مشهور خوبانم چو شمع / شب‌نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
- ② من سال‌خورده پیر خراباتم / من مرغ نغمه‌ساز گلستانم
- ③ طره‌ی او آفت هر سرکشی / غمزه‌ی او محنت هر سرخوشی
- ④ که خواهد شد بگویند ای رفیقان / رفیق بی‌کسان، یار غریبان

(قواعد قافیه - ب)

۳۰. تقطیع هجایی و تعیین ارکان عبارت کدام گزینه نادرست صورت گرفته است؟

- ① یا وفا خود نبود در عالم: -- / -- UU / -- U --
- ② کس نیاموخت علم تیر از من: -- / - U - U / -- U -
- ③ هر آن کهتر که با مهتر ستیزد: -- U / --- U / ----
- ④ چه سال‌های فراوان و عمرهای دراز: -UU / -U - U / -- UU / -U - U

(تقطیع هجایی)

۳۱. وزن عروضی بیت «لا گوی خدایان و بلی گوی خدا/ ماییم که در حجم زمان تنهائیم» با کدام بیت یکسان است؟

- ① دریا به رنگ آبی روشن پر از سکوت / وقتی که نیست ماهی دریا، چه فایده؟
- ② یک روز می‌آیی که من نه عقل دارم، نه جنون / نه شک به چیزی، نه یقین، مست و خمارت نیستم
- ③ با اهل خرابات نشاند ما را / تا غیر خرابات نداند ما را
- ④ آن کهنه درختم که تنم زخمی برف است / حیثیت این باغ منم خار و خسی نیست

(عروض)

۳۲. تقطیع به ارکان مصراع اول بیت «محمل بدار ای ساربان تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان گویی روانم می‌رود» در کدام گزینه درست است؟

- ① - U - - | - U - - | - U - U | - U - -
- ② - U - - | - U - U | - U - - | - U - U
- ③ - U - - | UU - - | - U - - | U - U -
- ④ - U - - | - U - - | - U - - | - U - -

(تقطیع به ارکان)

۳۳. شاعر در مصراع دوم بیت از اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوت‌ها» استفاده نکرده است؟

- ① خدایا به خواری مران از درم / که صورت نیندد دری دیگرم
- ② میازار موری که دانه‌کش است / که جان دارد و جان شیرین خوش است
- ③ چون عقده‌ای به بغض فرو بود حرف عشق / این عقده تا همیشه سر وا شدن نداشت
- ④ باغبان گر چند روزی صحبت گل بایش / بر جفای خار هجران صبر بلبل بایش

(اختیارات وزنی و زبانی)

۳۴. بیت کدام گزینه فاقد اختیار زبانی است؟

- ① شکر فروش که عمرش دراز باد چرا / تفقدی نکند طوطی شکرخارا
- ② دعای جان تو ورد زبان مشتاقان / همیشه تا که بود متصل مسا و صباح
- ③ صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را / که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
- ④ اگرچه دوست به چیزی نمی‌خرد ما را / به عالمی نفروشیم مویی از سر دوست

(اختیارات زبانی و وزنی)

۳۵. در کدام بیت از همه‌ی اختیارات «تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند، ابدال و اختیار وزنی پایان مصراع» استفاده شده است؟

- ① ساقیا می‌بده و غم مخور از دشمن و دوست / که به کام دل ما آن بشد و این آمد
- ② رسم بدعهدی ایام چو دید ابر بهار / گریه‌اش بر سمن و لاله و نسرين آمد
- ③ گریه آبی به رخ سوختگان باز آورد / ناله فریادرس عاشق مسکین آمد
- ④ مرغ دل باز هوادار کمان‌ابروی است / ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد

(اختیارات وزنی و زبانی)

۳۶. در کدام گزینه همه‌ی اختیارات وزنی به‌جز قلب وجود دارد؟

- ① بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود / این همه قول و غزل تعبیه در منقارش
- ② آسمان بار امانت نتوانست کشید / قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند
- ③ آمد نوروز هم از بامداد / آمدنش فرخ و فرخنده باد
- ④ شرف مرد به جود است و کرامت به سجود / هر که این هر دو ندارد عدمش به ز جود

(اختیارات وزنی)

۳۷. کدام ابیات زیر، گروه وزنی متفاوتی دارند؟

- الف) کاش به کوی نیستی خاک شوم که آن پری / چهره نشان نمی‌دهد تا به حجاب هستی‌ام
ب) چون تو بیایی برود هم دل و هم تن ز برم / دل که بود تا تو دلی تن چه بود تا تو تنی
ج) کرده گلو پر ز باد، قمری سنجاب‌پوش / کبک فروریخته مشک به سوراخ گوش
د) جستم من صحبتش ولیکن از این کار / سود ندیدم از آن که سوده شدم تن
ه) یار شو ای مونس غمخوارگان / چاره کن ای چاره‌ی بیچارگان

- ۱ الف - د
۲ ب - ج
۳ ه - الف
۴ ج - د

(طبقه‌بندی اوزان - گروه‌های اوزان)

۳۸. نام وزن عروضی ابیات هم‌ی گزینده‌ها به‌جز گزینده‌ی ... در کمانک مقابل آن صحیح آمده است.

- ۱ از دیده خون دل همه بر روی ما رود / بر روی ما ز دیده چه گویم چه‌ها رود (مضارع مثنیٰ اُخرب مکفوف محذوف)
۲ گنج در آستین و کیسه تهی / جام گیتی‌نما و خاک رهیم (خفیف مسدس مخبون محذوف)
۳ کلک تو بارک‌الله بر ملک و دین گشاده / صد چشمه آب حیوان از قطره‌ی سیاهی (هزج مثنیٰ اُخرب)
۴ شاه‌نشین چشم من تکیه‌گه خیال توست / جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو (رجز مثنیٰ مطوی مخبون)

(طبقه‌بندی اوزان)

۳۹. اگر ابیات زیر را بر اساس بحرهای «خفیف مسدس مخبون محذوف»، «منسرح مثنیٰ مطوی مکشوف»، «مضارع مثنیٰ اُخرب مکفوف محذوف» و «سریع مسدس مطوی مکشوف» مرتب کنیم کدام گزینه درست خواهد بود؟

الف) خطّ هر اندیشه که پیوسته‌اند / بر پر مرغان سخن بسته‌اند

ب) هر غزلم نامه‌ایست صورت حالی در او / نامه نوشتن چه سود چون نرسد دست یار

ج) در دهان هر زبان که گردانست / از ثنای تو اندرو جانست

د) نالد به حال زار من امشب سه‌تار من / این مایه‌ی تسلی شب‌های تار من

- ۱ ب، الف، ج، د
۲ ب، ج، د، الف
۳ ج، ب، د، الف
۴ ج، الف، ب، د

(طبقه‌بندی اوزان)

۴۰. کدام بیت وزن «دوری» دارد؟

۱ در این بهار دل‌نشین که گشته خاک عنبرین / ز من ربود عقل و دین، نگاری از نگارها

۲ ای منعم آخر بر خوان جودت / تا چند باشیم از بی‌نصیبان

۳ زلفت هزار دل به یکی تار مو بیست / راه هزار چاره‌گر از چار سو بیست

۴ گفتم که لب‌ت گفت لبم آب حیات / گفتم دهن‌ت گفت زهی حبّ نبات

(اوزان دوری)

۴۱. سبک دوره‌ی سلجوقی را چه می‌نامند و آثار کدام گزینه متعلق به این سبک است؟

۱ ترکستانی - کشف‌المحجوب، تاریخ بیهقی

۲ بین بین - التفهیم، تاریخ بلعمی

۳ ترکستانی - التفهیم، تاریخ بلعمی

۴ بین بین - کشف‌المحجوب، تاریخ بیهقی

(سبک خراسانی)

۴۲. با توجه به ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی کدام بیت نمی‌تواند به این دوره تعلق داشته باشد؟

۱ سر از البرز بر زد قرص خورشید / چو خون‌آلوده دزدی سر ز مکمن (مکمن: کمین‌گاه)

۲ به‌سان چندن سوهان‌زده بر لوح پیروزه / به کردار عبیر بیخته بر صفحه‌ی مینا

۳ سمن سرخ به‌سان دو لب طوطی نر / که زبانش بود از زر زده در دهنا

۴ دلم را خسته می‌داری ز تیر غم، روا باشد / به دست هجر جانم را چرا افکار می‌داری؟

(سبک خراسانی)

۴۳. در کدام گزینه به ویژگی‌های سبک عراقی هیچ اشاره‌ای نشده است؟

۱ وفور ترکیبات نو، ورود لغات ترکی و حرکت زبان به سوی دشواری.

۲ استفاده‌ی طبیعی و معتدل از آرایه‌های ادبی و حسی بودن بیش‌تر تشبیهات.

۳ التزام ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار و اشتراک و اقتباس مضامین شعری.

۴ وفور زهد ستایی و وعظ و اندرز در شعر و گسترش عرفان و تصوف.

(سبک عراقی)

۴۴. با توجه به ویژگی‌های ادبی سبک عراقی، هر دو بیت کدام گزینه نمی‌تواند منتسب به این سبک باشد؟

- الف) مرا ز صحبت یاران چه کار بگشاید / که کارم از گره زلف یار بگشاید
ب) ریشه‌ی نخل کهن سال از جوان افزون تر است / بیش تر دل بستگی باشد به دنیا پیر را
پ) دل چو شد افسرده، از جسم گران جان پاره‌ای / رنگ برگ خویش باشد میوه‌های خام را
ت) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را / که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
ث) دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد / کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
ج) همه عمر از تو به من بوی وفاپی نرسید / دل رنجور ز وصلت به شفایی نرسید

(سبک عراقی)

۴ پ - ت

۳ پ - ب

۲ پ - ث

۱ الف - ج

۴۵. سبک شعری کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) در صورت و معنی که تو داری چه توان گفت / حسن تو ز تحسین تو بسته است زبان را
۲) دانش اندر دل چراغ روشن است / وز همه بد بر تن تو جوشن است
۳) جوان بود و از گوهر پهلوان / خردمند و بیدار و روشن‌روان
۴) اسرار همه گیتی دانسته به دانش / محمود و پسندیده بر عالم اسرار

(ترکیبی)

۴۶. مفهوم جمله‌ی «بهره‌ی خویش از جوانی به حسب طاقت خویش بردار.» با همه‌ی ابیات به‌جز بیت گزینه‌ی ... تناسب دارد.

- ۱) جوانا ره طاعت امروز گیر / که فردا نیاید جوانی ز پیر
۲) ساغر لبریز می‌لرزد ز دست رعشه‌دار / در جوانی‌ها تمتع از جهان باید گرفت
۳) پیری رسید و مستی طبع جوان گذشت / ضعف تن از تحمل رطل گران گذشت (رطل = پیمانانه)
۴) جوانی نکودار کاین مرغ زیبا / نماند در این خانه‌ی استخوانی

(جوانی)

۴۷. بیت کدام گزینه با مفهوم کلی عبارت زیر قرابت معنایی بیش‌تری دارد؟

«مردی به طلب درزی آمد و خیر مرگ درزی نداشت. همسایه را پرسید که: این درزی کجاست که حاضر نیست؟ همسایه گفت: درزی نیز در کوزه افتاد!»

- ۱) این همه با خیل و حشم رفته‌اند / نه رمه مانده‌ست کنون نه شبان!
۲) باشگونه کرده عالم، پوستین / رادمردان، بندگان را گشته رام!
۳) خلق را چرخ فروریخت، نه بینی / خس بمانده‌ست بر سر پرویزن!
۴) گردش این گنبد و مکر و دهاش / گرد برآرد همی از اولیاش

(جوانی)

۴۸. مفهوم کدام بیت مقابل مفهوم کلی عبارت «صمیم دولت سامانیان بود و جهان آباد، و ملک بی‌خصم و لشکر فرمان‌بردار.» است؟

- ۱) رونق عهد شباب است دگر بستان را / می‌رسد مژده‌ی گل بلبل خوش‌الحان را
۲) همه آفاق گرفت و همه اطراف گشاد / صیت مسعودی و آوازه‌ی شه سلطانی
۳) شهر یاران بود و خاک مهربانان این دیار / مهربانی کی سر آمد شهریاران را چه شد
۴) ز فوق قدرتش گردون بمانده اندر تخت / ز اوج جاهش کیوان بمانده اندر چاه

(بوی جوی مولیان)

۴۹. کدام گزینه با عبارت زیر تناسب معنایی دارد؟

«این تدبیر بابت خردمندان نیست؛ چه، خردمند قصد دشمن بر وجهی کند که در آن خطری نباشد.»

- ۱) ز علت مدار ای خردمند بیم / چو داروی تلخت فرستد حکیم
۲) بی‌گمان باش خردمند که در راه یقین / خردت راست رود با تو، گمانت به وریب (کج)
۳) در مقامی که رسد زو به دل و جان آسیب / نبود جان خردمند به رفتن خرسند
۴) کمال نفس خردمند نیکبخت آن است / که سر گران نکند بر قلندر قماش

(زاغ و مار)

۵۰. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) بس نامور به زیر زمین دفن کرده‌اند / کز هستیش به روی زمین بر نشان نماند
۲) زنده است نام فرخ نوشین‌روان به خیر / گرچه بسی گذشت که نوشین‌روان نماند
۳) سرت گر بساید بر ابر سیاه / سرانجام خاک است از او جایگاه
۴) مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت / که بسیار کس چون تو پرورد و کشت

(ایوان مداین)

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ:

۵۱. «إِعْلَمَ مَا لَا تَعْلَمُهُ وَ عَلَّمَ مَا تَعْلَمُهُ وَ إِعْلَمَ أَنَّ الْعَالِمَ وَ الْمَعْلَمَ مُحَرَّقًا الْجَهَالَةَ.»:

- ① بدان آنچه را نمی‌دانی و یاد ده آنچه را می‌دانی و بدان که دانا و یاددهنده، سوزندگان نادانی هستند.
- ② دانش بیاموز و به دیگران یاد ده و می‌دانم که یادگیرنده و یاددهنده، نادانی را از بین می‌برند.
- ③ آنچه ندانستی بیاموز و آنچه آموختی یاد دادی و می‌دانی که دانا و یاددهنده، نادانی را آتش می‌زنند.
- ④ می‌دانم آنچه را نمی‌دانی و می‌آموزی آنچه را می‌دانم و بدان که دانا و یادگیرنده، نادانان را می‌سوزاند.

(ترجمه)

۵۲. عَيْنِ الْخَطَا:

- ① «عَلَيْنَا أَنْ لَا نُسَمِّيَ الرَّجُلَ الَّذِي قَدْ تَرَفَّعَ بِنَفْسِهِ عَنِ الدُّنْيَا مُتَكَبِّرًا.» ما نباید کسی را که وجودش از پستی‌ها دور شده است، خودخواه به حساب بیاوریم.
- ② «لَا مَوْمِنَ يَسْتَوْجِبُ فِي طَرِيقِ الْحَقِّ لِقَلَّةِ أَهْلِهِ.» هیچ مؤمنی در راه حق، به‌خاطر کم بودن طرفداران آن، احساس تنهایی نمی‌کند.
- ③ «طَلَبْتُ عَجُوزًا شُجَاعَةً حَقَّهَا مِنْ الْمَلِكِ جَرِيئَةً.» پیرزن دلیری، با جرأت، حق خودش را از پادشاه، خواست.
- ④ «لَا تَمْدَحْ أَحَدًا بِمَا لَيْسَ فِيهِ حَتَّى تُنْتَظَرَ مِنْكَ خَيْرٌ.» کسی را به آنچه که در او نیست، ستایش مکن، تا از تو، انتظار خوبی داشته شود.

(ترجمه)

۵۳. عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ① «لِنَعْلَمَ أَنَّ الْمَشَاكِلَ قِسْمَانِ رَئِيسِيَانِ.» بدان که مشکلات بر دو بخش اصلی تقسیم می‌شوند.
- ② «هَكَذَا أَقْضَى حَيَاتِي.» این‌گونه زندگی‌ام را سپری می‌کنم.
- ③ «وَ أَنْ تَعْفُوا أَقْرَبَ لِلتَّقْوَى.» اگر ببخشید، به تقوا نزدیک‌تر هستید.
- ④ «لَنْ يَهْلِكَ أَمْرٌ وَعَرَفَ قَدْرَ نَفْسِهِ.» شخصی که قدر خود را نشناسد، هلاک نمی‌شود.

(ترجمه)

۵۴. «انسانی که در کارهای خود فکر می‌کند، به هدفش می‌رسد.»:

- ① إِنْسَانٌ يُفَكِّرُ فِي عَمَلِهِ يَنَالُ هَدَفَهُ.
- ② الْإِنْسَانُ الَّذِي يُفَكِّرُ فِي أُمُورِهِ يَصِلُ إِلَى هَدَفِهِ.
- ③ يُفَكِّرُ إِنْسَانٌ فِي أُمُورِهِ وَ يَصِلُ إِلَى هَدَفِهِ.
- ④ الْإِنْسَانُ مَنْ يُفَكِّرُ فِي أَعْمَالِهِ وَ يَصِلُ إِلَى غَايَتِهِ.

(تعریب)

۵۵. «من اعتقاد دارم که علوم انسانی مهم‌تر از سایر علوم است، زیرا شناخت انسان مهم‌تر از شناخت

سایر اشیاست.»:

- ① أَنَا بِنظَرِي عِلْمُ الْإِنْسَانِيَّةِ أَهَمُّ مِنْ سَائِرِ الْعِلْمِ لِأَنَّ مَعْرِفَةَ الْإِنْسَانِ مَهْمٌ مِنْ سَائِرِ الْأَشْيَاءِ.
- ② أَنَا أَعْتَقِدُ أَنَّ الْعِلْمَ الْإِنْسَانِيَّةَ أَهَمُّ مِنْ سَائِرِ الْعِلْمِ لِأَنَّ مَعْرِفَةَ الْإِنْسَانِ أَهَمُّ مِنْ مَعْرِفَةِ سَائِرِ الْأَشْيَاءِ.
- ③ أَنَا بِإِعْتِقَادِي أَنَّ الْعِلْمَ الْإِنْسَانِيَّةَ أَهَمُّ مِنْ سَائِرِ الْعِلْمِ الْآخَرَى لِأَنَّ مَعْرِفَةَ الْإِنْسَانِ أَهَمُّ مِنَ الْمَعَارِفِ مِنْ سَائِرِ الْأَشْيَاءِ.
- ④ أَنَا أَعْتَقِدُ الْعِلْمَ الْإِنْسَانِيَّةَ أَهَمُّ مِنَ الْعِلْمِ الْآخَرَى لِأَنَّ مَعْرِفَةَ الْإِنْسَانِ أَهَمُّ مِنَ الْمَعَارِفِ الْآخَرَى عَنِ سَائِرِ الْأَشْيَاءِ.

(تعریب)

۵۶. «ملت ایران از وطنش دفاع می‌کند و دشمنان نمی‌توانند در جنگ تحمیلی هدف‌هایشان را محقق کنند!»:

- (تعریب)
- ① شعبُ ایرانِ یدافع عن وطنه و لا يستطيع الأعداء أن يُحقِّقوا أهدافهم في الحرب المفروضة!
 - ② الشعبُ الإيرانيّ یدافع عن وطنه و الأعداءُ لا يستطيعون أن يُحقِّقوا هدفهم في الحرب المفروضة!
 - ③ شعبُ ایرانِ تُدافع عن وطنها و لا يستطيع العدو أن يُحقِّقوا أهدافه في حرب المفروضة!
 - ④ شعبُ ایرانِ یدافع عن وطنه و الأعداءُ لا يستطيعوا أن يُحقِّقوا أهدافهم في الحرب المفروضة!
- عین الصَّحیح فی التَّشکیل:

۵۷. «قال الرَّشید: هل لك حاجة؟ فأجاب: نعم! أريد ان تغفر لي ذنوبي و تدخلني الجنَّة.»:

- (اعراب‌گذاری)
- ① الرَّشیدُ - حاجةٌ - أجاِبُ
 - ② نَعِمَ - أريدُ - الجنَّةُ
 - ③ حاجةٌ - تَغْفِرُ - تُدخِلُ
 - ④ أريدُ - تَغْفِرُ - الجنَّةُ

۵۸. «ليس لبناء هذا الجمع قاعدة خاصة بل يأتي على أوزان كثيرة!»:

- (اعراب‌گذاری)
- ① بناءٍ - خاصَّةٌ - أوزانٌ - كثيرةٌ
 - ② الجمعُ - قاعدةٌ - أوزانٌ - كثيرةٌ
 - ③ الجمعُ - قاعدةٌ - يأتي - أوزانٌ
 - ④ بناءٍ - الجمعُ - قاعدةٌ - أوزانٌ
- عین الصَّحیح فی الإعراب و التَّحليل الصَّرْفی:

۵۹. «فَيَحْسِبُونَ الْمُتَدَلَّلَ الدِّئِيَّ متواضعاً.»:

- (تحليل صرفی و اعراب)
- ① اسم، مذکر، جامد، منصرف / مفعولٌ به ثانٍ و منصوب
 - ② اسم، مشتق، نكرة، مبنی / مضافٌ إليه و مجرورٌ بالإعراب المحلّی
 - ③ اسم، معرفٌ بِال، مشتق، منصرف / صفةٌ و منصوبٌ بالتَّبعية
 - ④ اسم، مشتق، مؤنَّث، ممنوعٌ مِنَ الصَّرْفِ / فاعلٌ و مرفوعٌ

۶۰. «هناك عجوز لم تَبْقَ لها حوادث الدهر إلَّا أربع نِعاَجٍ!»:

- (تحليل صرفی و اعراب)
- ① عجوز: اسم، مفرد، مشتق (اسم مبالغه)، نكرة، معرب، منصرف / مبتدأ مؤخَّر و مرفوع و الجملة اسمیة
 - ② تَبْقَ: مضارعٌ للغائبية، مجردٌ ثلاثی، مبنی للمعلوم، معتل و ناقص / فعلٌ مجزوم و فاعله «حوادث»
 - ③ حوادث: اسم، جمع تكسیر (مفردة: حادثة، مؤنَّث)، نكرة، منصرف / فاعلٌ و مرفوعٌ بالضَّمه
 - ④ الدهر: اسم، مفرد مذکر، جامد، معرفٌ بِال، معرب، صحيح الآخر / مفعولٌ فيه و منصوبٌ

۶۱. عین العبارة التي ماجاء فيها الإسم المؤنَّث:

- (قواعد اسم)
- ① اليد العليا خيرٌ من اليد السفلى.
 - ② بعد البلاء يكون الثناء فإنما المؤمنون إخوة.
 - ③ شعبُ ایرانِ یدافع عن المظلومين.
 - ④ حمزةٌ أُستشهدَ في الحرب.

۶۲. عین الصَّحیح للفراغ:

«طَلَبَ الحاکِمُ مِنْكُمْ أن ... لَهُ دواءٌ.»

- (انواع اعراب)
- ① يَصِفُونَ
 - ② يَصِفُوا
 - ③ تَصِفُونَ
 - ④ تَصِفُوا

٦٣. عَيْنُ الأَسْمَاءِ المَشْتَقَّةِ مِنْ نَوْعٍ وَاحِدٍ:

- ١ مكان - مَبْحَث - مُتَحَاج - أَعْوَج
٢ دَالٌّ - دَوَائِر - مُبَالِغ - آخِرَةٌ
٣ أَوَّلٌ - أَيْبِيَّةٌ - جَبَانٌ - حَسَنٌ
٤ مُشْتَقَّةٌ - مَوْضِعٌ - حُسْنَى - بَارِئٌ

(قواعد اسم)

٦٤. عَيْنُ الخَبَرِ المَفْرَدِ:

- ١ الرُّحَمَاءُ هُمْ مُسَاعِدُو الضُّعْفَاءِ.
٢ حَلَاوَةُ الآخِرَةِ بِمَرَارَةِ الدُّنْيَا.
٣ أَنَا أَغْيِرُ عَلَى المَزَارِعِ آكِلًا أَثْمَارَهَا.
٤ وَالآنَ مَا لَكَ يَا حِمَارٌ؟

(انواع جملات)

٦٥. عَيْنُ عَائِدِ الصَّلَةِ لَيْسَ مَذْكُورًا:

- ١ مَا العِلْمُ الَّتِي سَتُدْرَسُ فِي الجَامِعَةِ الجَدِيدَةِ المَوْسِمَةَ فِي مَدِينَتِكُمْ؟
٢ مَا رَأَيْتَ مِنْ جَادِلْتِي مِثْلَهُ بَيْنَ أَصْدِقَائِي!
٣ كَيْفَ عَرَفْتَ مَرِيْمَ أَنَّ مَا تَسْمَعُ حَقِيقَةٌ وَ لَيْسَ حَلْمًا؟
٤ نَحْتَاجُ إِلَى إِقَامَةِ الدَّلِيلِ عَلَى أَنَّ المَالِ الَّذِي وَجَدَ عِنْدِي هُوَ مَالِكِي!

(قواعد اسم)

٦٦. عَيْنُ العِبَارَةِ الَّتِي تَوْجَدُ فِيهَا الصَّفَةُ المَشْبَهَةِ:

- ١ رَأَيْتُ صَدِيقِي فِي الشَّارِعِ!
٢ الرَّجُلُ الصَّادِقُ يَسْمَعُ كَلَامَهُ حَتْمًا!
٣ لَا تَكُنْ مُصَدِّقًا لِكُلِّ مَا يُسْمَعُ!
٤ أَيْنَمَا تَذْهَبُ يُوَيِّدُ الشَّخْصَ الصَّادِقَ!

(قواعد اسم)

٦٧. عَيْنُ المَعْرِفَةِ الَّتِي يَخْتَلِفُ نَوْعُهَا عَنِ المَعَارِفِ فِي سَائِرِ العِبَارَاتِ:

- ١ العَمَّالُ يَوْصِلُونَ البِلَادَ إِلَى الاكْتِفَاءِ الذَّاتِيِّ.
٢ «إِذَا بَرَقَ البَصْرُ وَ حَسَفَ القَمَرُ وَ جُمِعَ الشَّمْسُ وَ القَمَرُ»
٣ المَالُ وَ البِنُونُ زِينَةُ الحَيَاةِ الدُّنْيَا.
٤ «خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ الأَرْضَ بِالحَقِّ»

(قواعد اسم)

٦٨. أَيُّ عِبَارَةٍ تَشْتَمِلُ عَلَى الإِعْرَابِ الفِرْعَوِيِّ؟

- ١ يَا وَلَدِي! إِنِّي أُرِيدُ مَقَابِلَةَ الحَاكِمِ!
٢ يَا وَالدِي! أَنَا أُعْطِيَ الفَقِيرَ نَعِجَةً!
٣ بِالعِلْمِ نَهْتَدِي إِلَى الحَيَاةِ المُثَلَّى!
٤ اللُّغَةُ العَرَبِيَّةُ مِنْ أَفْصَحِ لُغَاتِ العَالَمِ!

(انواع اعراب)

٦٩. فِي أَيِّ عِبَارَةٍ جَاءَتْ كَلِمَتَانِ بِعَلَامَةِ الإِعْرَابِ الفِرْعَوِيِّ؟

- ١ لَمْ يَنْتَخِبْ بَعْضُ التَّلَامِيذِ أَحْسَنَ مَكَاتِبِ الدِّرَاسَةِ!
٢ عَزَمَ العَالِمُ الجَلِيلُ عَلَى الذَّهَابِ إِلَى المَدَارِسِ فِي خَوَارِزْمِ!
٣ الطَّالِبَاتُ المُجِدَّاتُ يَسْرُرْنَ وَالدَاتِهِنَّ!
٤ لَقَدْ كَانَ فِي بوسفٍ وَ إِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلسَّائِلِينَ!

(انواع اعراب)

٧٠. عَيْنُ المَضَارِعِ مَبْنِيًّا:

- ١ إِجْعَلِي لِذَلِكَ الكِتَابِ المَهْمُ عِنْوَانًا!
٢ تَلْتَفَتِ الأُمُّ المَحْزُونَةُ إِلَى أَحَدِ الجُنُودِ!
٣ يَعْدُدُنْ فِي مَجْتَمَعِنَا أَوْلَادًا مُخْلِصِينَ بِالإِهْتِمَامِ!
٤ تَعْطِينَ المَسْكِينَ طَعَامًا لَذِيذًا وَ أَنْتِ جَائِعَةٌ!

(انواع اعراب)

۷۱. کدام مورد می‌تواند درستی عبارت زیر را تأیید کند؟

«علم تاریخ با جوامع انسانی سروکار دارد.»

- ① در مطالعات تاریخی هیچ‌گونه رابطه‌ی شخصی میان پژوهشگر و پدیده‌ی مورد مطالعه‌ی او وجود ندارد.
- ② انسان برای شناسایی بهتر پدیده‌های تاریخی می‌تواند تجربه را تکرار کند.
- ③ انسان در نگاه به گذشته‌ی آثار تاریخی نمی‌تواند از احساسات خود برکنار باشد.
- ④ پژوهشگر در بررسی پدیده‌های تاریخی به قوانین علمی دست می‌یابد.

(انسان و تاریخ)

۷۲. کدام گزینه صحیح است؟

- ① گذشته، دربردارنده‌ی وقایع و رخدادها و آینده دربردارنده‌ی امیدها و تجربه‌ها - تمدن، ثروت حقیقی بشر
- ② نقال، بازگوکننده‌ی وقایع تاریخی به بیانی گرم و شیرین و با شور و حرارت خاص - مورخان، حافظ خاطره‌ی تاریخی و سنت‌های مردم جامعه
- ③ سنت‌گرایی، مهم‌ترین نتیجه‌ی توجه به تاریخ - واقعه‌نویس، نویسنده‌ی شرح رخدادها‌ی تاریخی پس از اختراع خط
- ④ مورخان، نگهبانان میراث‌ها و دستاوردهای تاریخ بشر - گذشته، زمان ناپایداری که به آینده تبدیل شد.

(انسان و تاریخ)

۷۳. با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه به‌ترتیب صحیح یا غلط است؟

- الف) در پژوهش‌های تاریخی، مکان وقوع از این نظر حائز اهمیت است که هر واقعه‌ی تاریخی در بستری جغرافیایی رخ می‌دهد.
- ب) راتزل، معتقد است، در بین عوامل طبیعی مؤثر در زندگی انسان، شرایط آب و هوا در رشد و شکوفایی تمدن‌ها نقش اساسی و مهم ایفا کرده است.
- پ) مطالعه و مشاهده‌ی محل و مکان رویدادها، مورخان را برای درک بسیاری از ابعاد حیات اجتماعی زندگی گذشته‌ی انسان آماده‌تر می‌کند.

ت) در بررسی تاریخ یک کشور، تنها با مطالعه‌ی رویدادهای تاریخی محض به شناخت دقیق از گذشته نایل نمی‌شویم؛ بلکه باید به بررسی موقعیت مکانی و جغرافیایی آن نیز بپردازیم.

- ① ص - غ - ص - غ - ص - ص
- ② ص - غ - ص - غ - ص - ص
- ③ غ - غ - غ - غ - ص - ص
- ④ غ - غ - ص - ص - ص - ص

(جغرافیا بستر تحولات تاریخی)

۷۴. هر یک از عبارات زیر بیش‌تر مربوط به کدام مورد است؟ (به‌ترتیب)

«سخن گفتن در مورد پیدایش سنت‌ها» - «مورد توجه بیش‌تر در فرهنگ ملت‌ها» - «مه‌آلود کردن سپیده دم تاریخ» - «دگرگون شدن وقایع تاریخی تا حدود زیادی»

- ① افسانه - حماسه - افسانه - حماسه
- ② افسانه - افسانه - حماسه - حماسه
- ③ حماسه - حماسه - افسانه - افسانه
- ④ حماسه - افسانه - حماسه - افسانه

(دنیای پررمز و راز افسانه‌ها و حماسه‌ها)

۷۵. «آن‌ها دارای اپاگومن بودند»، «افزودن ماه سیزدهم هر سه سال یک‌بار» و «بعد از هر ۱۲۰ سال

یک بهیزک بزرگ داشتند»، به‌ترتیب مربوط به کدام تقویم است؟

- ① مصری‌ها - بابلی‌ها - اوستایی ساسانی
- ② مصری‌ها - بابلی‌ها - اوستایی هخامنشی
- ③ بابلی‌ها - مصری‌ها - اوستایی ساسانی
- ④ بابلی‌ها - مصری‌ها - اوستایی هخامنشی

(زمان و اهمیت آن در تاریخ)

۷۶. در جدول زیر ویژگی کدام تقویم به درستی بیان نشده است؟

ویژگی	نام تقویم
نیسانو - ادارو - آداروی دوم	بابلی
اپاگومن	مصری
پنجه‌ی دزدیده - کبیسه‌ی بزرگ	اوستایی هخامنشیان
خمسه‌ی مستترقه	جلالی

① اوستایی هخامنشیان

② مصری

③ بابلی

④ جلالی

(زمان و اهمیت آن در تاریخ)

۷۷. چرا باستان‌شناسان در مرحله‌ی کشف و شناسایی مکان‌ها به سفرنامه‌ها مراجعه می‌کنند، علت این‌که آن‌ها از دستاوردهای علوم دیگر نظیر زمین‌شناسی، شیمی و ... استفاده می‌کنند چیست و قدیمی‌ترین اجساد انسانی به‌دست آمده در قاره‌ی آفریقا با قدمت ۲/۵ تا ۴ میلیون سال، با کدام روش تاریخ‌گذاری شده‌اند؟

① زیرا بخش مهمی از آثار تاریخی قابل شناسایی نیستند. - حساسیت انجام فعالیت‌های عملی - سال‌یابی پتاسیم - آرگون

② زیرا بخش مهمی از آثار تاریخی در معرض دید مستقیم انسان‌ها نیستند. - تنوع آثار مورد مطالعه‌ی باستان‌شناس - سال‌یابی پتاسیم - آرگون

③ زیرا بخش مهمی از آثار تاریخی در معرض دید مستقیم انسان‌ها نیستند. - حساسیت انجام فعالیت‌های عملی - سال‌یابی به روش کربن ۱۴

④ زیرا بخش مهمی از آثار تاریخی قابل شناسایی نیستند. - تنوع آثار مورد مطالعه‌ی باستان‌شناس - سال‌یابی به روش کربن ۱۴

(آثار باستانی، مرز تاریک و روشن تاریخ)

۷۸. سال‌شماری دقیقی از حکام را از کدام منبع زیر بهتر می‌توان به‌دست آورد؟

① اسناد

② ادبیات تاریخی

③ نشریات

④ سکه‌ها

(سکه‌ها، آیینی گذشته‌ها)

۷۹. هنر تئاتر نخستین بار در ... پدید آمد و تصاویر موجود بر روی سفالینه‌های به جای مانده از ادوار بسیار دور ایران، نشان از برگزاری نوعی مراسم آیینی به مناسبت ... دارند.

① روم باستان - کشتن دیو خشکسالی

② روم باستان - برداشت محصولات کشاورزی

③ یونان باستان - برداشت محصولات کشاورزی

④ یونان باستان - کشتن دیو خشکسالی

(هنر و تاریخ)

۸۰. هر یک از موارد زیر به ترتیب، نتیجه‌ی کاربرد نقاشی و هنر در کدام شاخه از تاریخ‌نویسی می‌باشد؟

«شیوه‌ی معماری و نوع آلات موسیقی / تابلوی مذاکرات صلح بین عباس‌میرزا و پاسکویچ / تابلوی نقاشی جنگ‌های ایران و روس / نوع و شکل لباس و آرایش طبقات مردم»

① تاریخ اجتماعی / تاریخ سیاسی / تاریخ سیاسی / تاریخ فرهنگ و تمدن

② تاریخ فرهنگ و تمدن / تاریخ سیاسی / تاریخ نظامی / تاریخ اجتماعی

③ تاریخ اجتماعی / تاریخ نظامی / تاریخ هنر / تاریخ فرهنگ و تمدن

④ تاریخ فرهنگ و تمدن / تاریخ نظامی / تاریخ سیاسی / تاریخ اجتماعی

(هنر و تاریخ)

۸۱. زبان‌شناسان چگونه به اسطوره‌شناسی کمک می‌کنند؟

① کتاب‌های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می‌پذیرد.

② فراهم کردن امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی

③ احاطه بر ادوار تحولات فرهنگی و اجتماعی

④ کشف زبان‌های قدیمی

(افسانه و حماسه)

۸۲. چند مورد نادرست در عبارات زیر مربوط به مراحل کار باستان‌شناس وجود دارد؟

«خودداری از آن در مواقعی که باعث از بین رفتن آثار می‌شود. (تنظیم اطلاعات) / استفاده از منابع نوشتاری. (کشف)

مرحله‌ای که تجربه‌ی باستان‌شناس محک زده می‌شود. (حفاری) / آنچه باستان‌شناس در حین این مرحله می‌بیند قابل تکرار نیست. (حفاری) / شناسایی مواد به کار رفته در آثار. (تنظیم اطلاعات) / تاریخ‌گذاری آثار. (استخراج اطلاعات)»

① دو ② یک

③ سه ④ صفر

(آثار باستانی، مرز تاریک و روشن تاریخ)

۸۳. مورخان از اطلاعات زیر که از سکه‌ها یافت شده، در کدام‌یک از شاخه‌های گوناگون دانش تاریخ بهره می‌برند؟

«یافتن اشیا و پول دفن شده همراه مردگان - شیعه و سنی بودن یک فرمانروا - محل ضرب سکه‌ها - سال شماری دقیق از حکام و نسب آن‌ها» و عیار پایین سکه‌ها در یک منطقه حاکی از چه چیزی بوده است؟

① تاریخ اقتصادی، باستان‌شناسی، جغرافیای تاریخی، تاریخ‌شناسی / فساد مالی حکام

② باستان‌شناسی، تاریخ مذهبی، جغرافیای تاریخی، تاریخ سیاسی / فساد مالی حکام

③ تاریخ اقتصادی، باستان‌شناسی، تاریخ فرهنگی و هنری، تاریخ‌شناسی / نیازمندی مردم به لوازم روزمره

④ باستان‌شناسی، تاریخ مذهبی، تاریخ فرهنگی و هنری، تاریخ سیاسی / نیازمندی مردم به لوازم روزمره

(سکه‌ها آیینی گذشته‌ها)

۸۴. سرانجام پژوهش در عرصه‌ی جغرافیای تاریخی چیست و عبارت قسمت دوم کدام گزینه نادرست است؟

① امکان مطالعه‌ی جامع و دقیق اسناد و منابع تاریخی - علت توجه مورخان به تهیه و تنظیم نقشه‌های تاریخی بیش‌تر به جهت فراوانی نسبی اطلاعات موجود در آن است.

② تدوین نقشه‌ها و اطلس‌های تاریخی - با مشاهده‌ی نقشه‌های تاریخی و بررسی قلمرو جغرافیایی و سیاسی یک سلسله می‌توان به اقتدار و عظمت و اهمیت آن دوره و یا به ضعف و سستی آن پی برد.

③ امکان مطالعه جامع و دقیق اسناد و منابع تاریخی - مورخان از طریق مطالعه‌ی مرزها، محل برخورد‌های نظامی، مناطق استراتژیک و مراکز سیاسی یک دوره‌ی تاریخی را باز شناخته و با سهولت بیش‌تری بررسی می‌کنند.

④ تدوین نقشه‌ها و اطلس‌های تاریخی - مورخان با مطالعه‌ی نقشه‌های تاریخی، نقش قدرت سیاسی و نظامی حکومت‌ها و یا خلع آن‌ها در تعیین خطوط مرزی در سلسله‌های تاریخی گذشته را بررسی می‌کنند.

(جغرافیا بستر تحولات تاریخی)

۸۵. سکه‌ها با وزن و عیار خود چه چیزی را نشان می‌دهند و عیار پایین سکه‌ها حاکی از کدام مورد نیست؟

① توان اقتصادی دولت‌ها - عدم امنیت اجتماعی

② گسترش روابط تجاری - عدم امنیت اجتماعی

③ توان اقتصادی دولت‌ها - فساد مالی حکام

④ گسترش روابط تجاری - ضعف ضرابخانه‌ها

(سکه‌ها)

۸۶. به ترتیب «توجه به نحوه‌ی شکل‌گیری و پیدایش شهر اصفهان و چگونگی توسعه‌ی آن» و «مطالعه‌ی استان تهران با توجه به اجزای مهمی مانند وضعیت ناهمواری، شبکه‌ی راه‌های ارتباطی و ...»، بیانگر کدام نوع شناخت است؟

- ① تکوینی - ساختاری
② تکوینی - ساختاری
③ تکوینی - آینده‌نگر
④ ساختاری - کارکردی

(ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا)

۸۷. جاهای خالی را کدام گزینه کامل می‌کند؟

- الف) عمر جغرافیا با عمر ... برابر است.
ب) آغاز تاریخ دانش جغرافیا را حدوداً به ... و به سرزمین ... نسبت می‌دهند.
ج) عده‌ای واضح اصطلاح جغرافیا را ... می‌دانند.

(ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا)

- ① الف: زمین، ب: هزار و پانصد سال بعد از میلاد - روم باستان، ج: یاقوت حموی
② الف: انسان، ب: پانصد سال قبل از میلاد - یونان باستان، ج: اراتوستن
③ الف: انسان، ب: هزار سال قبل از میلاد - یونان باستان، ج: یاقوت حموی
④ الف: زمین، ب: پانصد سال قبل از میلاد - روم باستان، ج: اراتوستن

۸۸. کدام گزینه در رابطه با تعریف و گسترش دانش جغرافیا درست است و آیه‌ی «قل سیروا فی الارض ...» به کدام مورد از علل گسترش دانش جغرافیا اشاره دارد؟

- ① عمر جغرافیا با عمر زمین برابر است و این علم با ظهور زمین به وجود آمد. - گسترش دین اسلام
② اراتوستن جغرافیا را علم مطالعه‌ی زمین به عنوان جایگاه انسان تعریف کرد. - مسافرت برای کسب علم
③ سهم مسلمانان در شکل‌گیری دانش جغرافیا اندک ولی در گسترش دانش جغرافیا بسیار بوده است. - تعیین قبله
④ جغرافیا علم بررسی رابطه‌ی انسان و محیط به منظور بهره‌برداری بیش‌تر از محیط است. - زیارت اماکن مقدسه

(ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا)

۸۹. به ترتیب، در سیستم ... انرژی به صورت پایان‌ناپذیر تکرار می‌شود و در سیستم ... مواد جدید دوباره به سیستم برمی‌گردند.

- ① بسته - باز
② بسته - بسته
③ باز - باز
④ باز - بسته

(سیستم چیست؟)

۹۰. هریک از ویژگی‌های زیر، با کدام یک از تصاویر زیر ارتباط دارد؟

الف) سیستمی که در آن روابط پیچیده‌ای وجود دارد اما در عین حال، خود از زیرسیستم‌های دیگری به وجود آمده‌اند.

ب) سیستمی که از اجزای مختلفی تشکیل شده و سیستم ساده‌ای در سنگ‌کره محسوب می‌شود.

(۲)

(۱)

- ① الف: ۲، ب: ۲
② الف: ۱، ب: ۲
③ الف: ۲، ب: ۱
④ الف: ۱، ب: ۱

(سیستم چیست؟)

۹۱. صید ماهی در فصل معینی از سال و متناسب با افزایش بچه‌ماهی‌ها، نشان‌دهنده‌ی چیست و کدام مورد در رابطه با آن صحیح نیست؟

- ① اقدام صیادان موجب افزایش تعداد ماهی‌ها در فصل صید می‌شود - به واقع زیان‌آور است.
② منجر می‌شود که ماهی‌ها جای کافی و هوای لازم برای زندگی نداشته باشند - اقدامشان در کوتاه‌مدت بازخورد منفی دارد.

(سیستم چیست؟)

- ③ سیستم دریاچه پسخوراند منفی را نشان می‌دهد - به ظاهر سودمند است.
④ سیستم دریاچه پسخوراند مثبت را نشان می‌دهد - سبب انهدام سیستم می‌شود.

۹۲. پژوهشگری می‌خواهد وضعیت شاغلین شهر تهران را مقایسه کند. عمده‌ترین کار وی پس از مرحله‌ی پنجم، ... است؛ در گام ... وی به حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق می‌پردازد و نتایج حاصل از آن را به‌صورت ... تنظیم و ارائه می‌کند.

① حدس درباره‌ی علت بی‌کاری بالا در شهر تهران - هفتم - مدل

② حدس درباره‌ی علت بی‌کاری بالا در شهر تهران - هشتم - جدول

③ جمع‌آوری داده‌ها پیرامون میزان بیکاری با استفاده از آمارنامه‌ها - هفتم - جدول

④ جمع‌آوری داده‌ها پیرامون میزان بیکاری با استفاده از آمارنامه‌ها - هشتم - مدل

(راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی)

۹۳. جدول را کامل کنید. (به‌ترتیب)

مثال	روش‌های پژوهش
الف	توصیفی
علل وقوع خشک‌سالی	ب
ج	هم‌بستگی

① الف) وضعیت ناهمواری یک منطقه - ب) توصیفی - ج) وضعیت شاغلین شهر

② الف) رابطه‌ی میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی - ب) علی - ج) بررسی وضعیت شاغلین شهر

③ الف) وضعیت شاغلین شهر - ب) علی - ج) رابطه‌ی میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی

④ الف) وضعیت ناهمواری یک منطقه - ب) توصیفی - ج) رابطه‌ی میزان فرسایش خاک با قطع درختان جنگلی

(راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی)

۹۴. اگر پژوهشگری به‌ترتیب به «بررسی رابطه‌ی میان کاهش ریزش‌های جوی با میزان دما»، «بررسی وضعیت بیکاران یک شهر»، و «بررسی عوامل آلودگی هوای تهران» بپردازد. از چه روش‌های پژوهشی استفاده کرده است؟

② هم‌بستگی - توصیفی - علی

① علی - توصیفی - هم‌بستگی

④ هم‌بستگی - توصیفی - توصیفی

③ علی - علی - هم‌بستگی

(راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی)

۹۵. به‌ترتیب از راست به چپ، هر کدام از نقشه‌های «الف» و «ب»، جزو کدام نوع از نقشه‌ها هستند؟

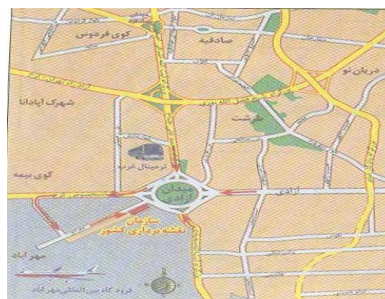
② نقشه‌ی طبیعی - نقشه‌ی انسانی

① نقشه‌ی تلفیقی - نقشه‌ی انسانی

④ نقشه‌ی طبیعی - نقشه‌ی تلفیقی

③ نقشه‌ی تلفیقی - نقشه‌ی تلفیقی

(راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی)

«ب»

«الف»

۹۶. به‌ترتیب، یکی از علل رشد استفاده از نقشه در قرن بیستم چه بود و چه عاملی بر علاقه‌ی مردم به نقشه‌های جغرافیایی افزود؟

① وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم - اکتشافات جغرافیایی و تهیه‌ی نقشه‌ی سرزمین‌های تازه کشف‌شده

② وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم - تهیه‌ی نقشه‌های رنگی با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای

③ استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و رایانه در تهیه و تولید نقشه - استفاده‌ی کشورهای درگیر جنگ از نقشه برای نیل به اهداف نظامی

④ استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و رایانه در تهیه و تولید نقشه - تهیه‌ی نقشه‌ی سرزمین‌های تازه کشف‌شده و اکتشافات جغرافیایی

(نقشه و فرآیند تهیه‌ی آن)

۹۷. طول رودخانه‌ای روی نقشه ۵ سانتی‌متر است. با توجه به مقیاس ترسیمی داده شده، طول واقعی این رودخانه چند متر است؟

- ۱) ۲۰۰۰
- ۲) ۲۵۰۰
- ۳) ۳۵۰۰
- ۴) ۵۰۰۰

(نقشه و فرآیند تهیه آن)

۹۸. امروزه برای تهیه نقشه‌ی قطب‌ها و جزیره‌ها از کدام سیستم تصویر استفاده می‌کنند و به ترسیم شکل کره‌ی زمین بر روی سطوح مختلف و مدل‌هایی که این فرآیند را انجام می‌دهند چه می‌گویند؟ (به ترتیب)

- ۱) سیستم مسطح - تصویر کردن - سیستم تصویر
- ۲) سیستم مخروطی - سیستم تصویر - استاندارد کردن
- ۳) سیستم مسطح - سیستم تصویر - تصویر کردن
- ۴) سیستم مخروطی - تصویر کردن - سیستم تصویر

(نمایش شکل زمین)

۹۹. تصویر زیر نمایش ارتفاعات به کمک چه عاملی را نشان می‌دهد و این نوع از نمایش ارتفاعات، مربوط به نمایش کدام دسته از پدیده‌ها است؟

- ۱) رنگ‌آمیزی - پلانیمتری
- ۲) نورپردازی - دوبعدی
- ۳) رنگ‌آمیزی - سه‌بعدی
- ۴) نورپردازی - آلتیمتری

(نمایش شکل زمین)

۱۰۰. کدام گزینه در مورد سیستم تصویر مخروطی صدق می‌کند؟

- ۱) نصف‌النهارها به شکل خطوطی متقاطع ظاهر می‌شوند که همگی از قطب شمال عبور می‌کنند.
- ۲) در این سیستم، نقشه‌ی بخش‌های شمالی و جنوبی زمین از حد طبیعی خارج می‌شوند.
- ۳) در این سیستم تصویر، نقشه‌ی کشورهای و قاره‌ها در اطراف مدار استاندارد واقعی تر است.
- ۴) برای تهیه نقشه‌ی قطب‌ها، کشورهای کوچک و جزایر از این سیستم تصویر استفاده می‌شود.

(نمایش شکل زمین)

علوم اجتماعی

۱

آزمون

۱۰۱. کدام عبارت به عقاید متفکرانی که درباره‌ی سه جهان صحبت می‌کنند اشاره می‌کند؟

- ۱) جهان عینی مستقل از خواست و اعتبار انسانی نیست و پیش از انسان نیز وجود داشته است.
- ۲) آنان جهان انسانی و جهان طبیعی را در برابر هم قرار می‌دهند و جهان انسانی را به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌کنند.

(جهان فرهنگی)

۳) جهان انسانی در برابر جهان ذهنی و فرهنگی قرار دارد.

۴) آن‌ها جهان عینی را به دو جهان طبیعی و فوق‌طبیعی تقسیم می‌کنند.

۱۰۲. گروهی که جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی می‌دانند ... و جهان عینی و طبیعی را ...

- ۱) جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند - ماده‌ی خامی می‌دانند که در معرض برداشتها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد.
- ۲) جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند - دارای هویتی طبیعی و مادی و علوم مربوط به آن را علوم طبیعی می‌دانند.
- ۳) معتقدند جهان فرهنگی براساس حکمت خداوندی رفتاری حکیمانه با انسان و جامعه‌ی انسانی دارد - دارای هویتی طبیعی و مادی و علوم مربوط به آن را علوم طبیعی می‌دانند.
- ۴) معتقدند جهان فرهنگی براساس حکمت خداوندی رفتاری حکیمانه با انسان و جامعه‌ی انسانی دارد - ماده‌ی خامی می‌دانند که در معرض برداشتها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد.

(جهان فرهنگی)

۱۰۳. کدام گزینه نادرست است؟

- ① تفاوت اخلاق و فرهنگ بشر از سنخ تفاوت‌هایی نیست که در انواع مختلف موجودات است.
- ② زندگی اخلاقی و فرهنگی بشر در طول تاریخ و در جوامع مختلف شکل یکسانی ندارد و از تاریخ مشابهی برخوردار نیست.
- ③ فرهنگ‌هایی که در طول زمان در یک سرزمین واحد پدید آمده‌اند و فرهنگ‌هایی که در زمان واحد در سرزمین‌های متعدد به‌وجود می‌آیند، زندگی و تاریخ یکسانی ندارند.
- ④ موجوداتی که هویت مشترکی دارند، در طول زمان از تاریخ مشابهی برخوردارند.

(فرهنگ جهانی)

۱۰۴. عبارتهای زیر با کدامیک از مفاهیم داده شده مرتبط است؟ (به‌ترتیب)

- الف) نوعی از استعمار که در آن از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند.
- ب) قومی که اگرچه فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی خود داشتند اما جهان‌گشایی آنان به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.
- ج) استعمار فرانو، گسترش و سلطه‌ی فرهنگ غرب بر همه‌ی جهان و غربی کردن جهان را با این پوشش پیگیری می‌کند.

- ① استعمار فرانو - مغولان - جهانی شدن
- ② استعمار نو - ایرانیان باستان - جهانی شدن
- ③ استعمار فرانو - ایرانیان باستان - امپریالیسم
- ④ استعمار قدیم - مغولان - امپریالیسم

(فرهنگ‌های جهانی ۱)

۱۰۵. به‌ترتیب هر یک از عبارات زیر نتیجه‌ی چیست؟

- الف) عدم آشکار شدن کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن
- ب) استفاده از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی توسط گروه‌های مهاجم بیگانه
- ج) سازمان‌دهی اقتدار جامعه‌ی اسلامی در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای
- ① غلبه‌ی ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی که تا فتح مکه در برابر اسلام مقاومت کرده بود و در دوران خلافت آشکار شده بود - هضم و جذب فرهنگ‌های بیگانه درون فرهنگ اسلامی - غلبه‌ی قدرت‌هایی مانند: سلجوقیان، خوارزمشاهیان و ... که در چارچوب عادات تاریخی و قومی رفتار می‌کردند.

- ② غلبه‌ی قدرت‌هایی مانند: سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و ... که در چارچوب عادات تاریخی و فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند - قدرت و عمق معرفتی فرهنگ اسلام - ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی
- ③ غلبه‌ی ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی که تا فتح مکه در برابر اسلام مقاومت کرده بود و در دوران خلافت آشکار شده بود - قدرت و عمق معرفتی فرهنگ اسلام - غلبه‌ی قدرت‌هایی مانند: سلجوقیان، خوارزمشاهیان و ... که در چارچوب عادات تاریخی رفتار می‌کردند.
- ④ غلبه‌ی قدرت‌هایی مانند: سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و ... که در چارچوب عادات تاریخی و قومی رفتار می‌کردند - هضم و جذب فرهنگ بیگانه درون فرهنگ اسلام - ارزش‌ها، رفتارها و هنجارهای جاهلی

(فرهنگ‌های جهانی ۲)

۱۰۶. کدامیک از گزینه‌های زیر در رابطه با حقوق بشر صحیح است ولی در رابطه با سکولاریسم پنهان صحیح نیست؟

- ① بر مبنای اندیشه‌ی اومانستی، صورتی دنیوی و این‌جهانی دارد و براساس خواسته‌ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد.
- بخش‌هایی از عقاید معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این‌جهانی به‌خدمت می‌گیرند.
- ② مبتنی بر فطرت الهی انسان است و صورت معنوی و آسمانی دارد. - فلسفه‌ها و مکاتب ماده‌گرایانه را تشکیل می‌دهند.
- ③ بر مبنای اندیشه‌ی اومانستی، صورتی دنیوی و این‌جهانی دارد و بر اساس خواسته‌ها، تمایلات و عادات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد. - شامل دیدگاه‌ها، فلسفه‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی می‌پردازد.
- ④ مبتنی بر فطرت الهی انسان است و صورت معنوی و آسمانی دارد. - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

(عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب)

۱۰۷. دلایل هریک از موارد زیر چیست؟ (به ترتیب)

«توجیه دینی رفتارهای دنیوی نظام فئودالی»، «شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر»، «ایجاد قشر جدید سرمایه‌داران»

- ① جنگ‌های صلیبی - حرکت‌های اعتراض آمیز رنسانس - رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا
- ② جنگ‌های صلیبی - پیدایش فلسفه‌های روشن‌گری - گسترش تجارت و رشد صنعت
- ③ باور دینی مردم - پیدایش فلسفه‌های روشن‌گری - رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا
- ④ باور دینی مردم - حرکت‌های اعتراض آمیز رنسانس - گسترش تجارت و رشد صنعت

(تکوین فرهنگ جدید غرب)

۱۰۸. کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.»

- ① گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را ایجاد کرد.
- ② اندیشه‌ی سیاسی جدیدی که در فرهنگ جدید غرب شکل می‌گرفت، آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد.
- ③ لیبرالیسم را اباحت و مباح دانستن همه‌ی امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند.
- ④ علم جدید، دیگر وظیفه‌ی شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را برعهده نداشت.

(تکوین فرهنگ جدید غرب)

۱۰۹. کدام گزینه در ارتباط با «سده‌ی هفدهم تا بیستم» و «دو سده‌ی نوزدهم و بیستم»، به ترتیب، درست و نادرست است؟

- ① نظامات مذهبی و فرهنگی جدیدی شکل گرفت. - موقعیت فرهنگی کشورهای غربی در حاشیه‌ی روابط سیاسی و اقتصادی جهان، وضعیتی متزلزل یافت.
- ② ظهور فرهنگ غرب، شکل جدیدی به روابط بین‌المللی بخشید. - جوامع غربی به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع به صورت جوامع پیرامونی درآمد.
- ③ موقعیت سیاسی کشورهای غیرغربی در حاشیه‌ی روابط فرهنگی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل یافت. - نظامات فرهنگی و مذهبی جدیدی شکل گرفت.
- ④ ظهور فرهنگ غرب، شکل جدیدی به روابط بین‌المللی بخشید. - موقعیت سیاسی کشورهای غیرغربی در حاشیه‌ی روابط فرهنگی و اقتصادی جهان، وضعیتی متزلزل یافت.

(جامعه‌ی جهانی)

۱۱۰. هریک از عبارات زیر با کدام مرحله‌ی تکوین نظام نوین جهانی مرتبط است؟

- الف) برتری جایگاه صاحبان ثروت نسبت به زمین‌داران
- ب) ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی توسط کشورهای غربی
- ج) حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ
- ① پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
 - ② جامعه‌ی جهانی در گذشته و حال - روابط بین‌الملل و نظام جهانی - پیدایش قدرت‌های سکولار
 - ③ پیوند قدرت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سکولار - پیدایش قدرت‌های سکولار
 - ④ پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرت‌های سکولار

(جامعه‌ی جهانی)

۱۱۱. «دئیسم»، «هنر مدرن» و «پروتستانتیسم»، به ترتیب، مربوط به کدام یک از ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب هستند و مفهوم «حقوق بشر» بر مبنای کدام اندیشه‌ی غربی مطرح شده است؟

- ① معرفت‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - هستی‌شناسانه - اومانیسم
- ② هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - سکولاریسم پنهان
- ③ معرفت‌شناسانه - انسان‌شناسانه - هستی‌شناسانه - اومانیسم
- ④ هستی‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - سکولاریسم پنهان

(عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب)

۱۱۲. مکاتب مختلف ماتریالیستی و ماده‌گرایانه مربوط به کدام فلسفه در فرهنگ غرب است و روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی چه زمانی به دنیسم ختم می‌شود؟
- ① سکولاریسم آشکار - هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد.
 - ② سکولاریسم آشکار - عدم پذیرش مرجعیت وحی و همراه شدن با شناخت حسی و تجربی.
 - ③ سکولاریسم پنهان - هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد.
 - ④ سکولاریسم پنهان - هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود.
۱۱۳. به ترتیب هریک از عبارات زیر علت کدام یک از گزینه‌ها می‌باشند؟

(عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب)

- بسط ابعاد دنیوی و این جهانی فرهنگ غرب
- تحریفاتی که در دین مسیحیت رخ داد
- ① حذف پوشش دینی در فرهنگ جدید غرب - ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم به‌سوی نوعی دنیاگرایی عملی گام برداشتند.
- ② مستقر شدن در فرهنگ اساطیری باستانی - مسیحیت به عنوان یک دین توحیدی در مقابله با آن موفقیت‌هایی را کسب کرده بود.
- ③ بازگشت به فرهنگ یونان و رم باستان - ارباب کلیسا صرف‌نظر از ابعاد متافیزیکی و فوق‌طبیعی عالم به تفسیر این جهان پرداختند.
- ④ تداوم غفلت از تفسیر توحیدی هستی - ارباب کلیسا در این مقطع عملکرد دنیوی خود را بدون توجه معنوی و دینی آغاز کردند.

(تکوین فرهنگ جدید غرب)

۱۱۴. هریک از عبارات زیر به کدام گزینه مربوط است؟

- الف) اروپاییان در این دوران بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را به‌پا کردند. / ب) در قرن پانزدهم آغاز و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید. / ج) نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی در مناطقی نظیر هائیتی.
- ① آغاز قرن نوزدهم - استعمارگری و جهان‌گشایی اروپاییان - هجوم مغولان و فتح مناطق وسیعی از جهان
 - ② در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی - استعمار و جهان‌گشایی توسط اروپاییان - هجوم اروپاییان به قاره‌ی آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها
 - ③ آغاز قرن نوزدهم - پدیدآیی اشکال مختلف سلطه در اروپا - هجوم مغولان و فتح مناطق وسیعی از جهان
 - ④ در دو سده هفدهم و هجدهم - پدیدآیی اشکال مختلف سلطه در اروپا - هجوم اروپاییان به قاره‌ی آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها

(فرهنگ‌های جهانی ۱)

۱۱۵. در کدام گزینه، هر دو مورد از وقایع دوران رنسانس است؟

- ① شکل‌گیری حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی - دنبال کردن نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی توسط ارباب کلیسا
 - ② شکل‌گیری حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی - ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهان به عنوان رقبای کلیسا
 - ③ دنبال کردن نوعی دنیاگرایی و سکولاریسم عملی توسط ارباب کلیسا - از اعتبار انداختن عقل به بهانه‌ی ایمان و وحی
 - ④ از اعتبار انداختن عقل به بهانه‌ی ایمان و وحی - ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهان به عنوان رقبای کلیسا
۱۱۶. «مدینه‌ی فاسقه»ی فارابی شایستگی حرکت به‌سوی فرهنگ واحد جهانی را ندارد؛ زیرا عقاید و ارزش‌های آن...

(تکوین فرهنگ جدید غرب)

- ① حق است، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق با آرمان‌های حق نیست.
 - ② موافق با فطرت آدمیان نیست، هرچند که هنجارهای آن بر مدار حق است.
 - ③ سعادت همه‌ی انسان‌ها را دنبال می‌کند و رویکرد دنیوی و این جهانی ندارد.
 - ④ نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام دارد و جهان را به مناطق دوگانه تقسیم می‌کند.
۱۱۷. ارزش‌ها و هنجارها و رفتارهای جاهلی در «عصر نبوی تا سال ۸ هجری» و «پس از فتح مکه»، در برابر اسلام چه واکنشی داشتند؟
- ① در عصر نبوی تا سال ۸ هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کردند - پس از فتح مکه در پوشش نفاق خزیده بودند.
 - ② سازمان‌دهی اقتدار جامعه‌ی اسلامی در چارچوب مناسبات قبیله‌ای - عبور از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف
 - ③ مانع از آشکارشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی به‌طور کامل - مقاومت آشکار
 - ④ در پوشش نفاق - عبور از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف

(فرهنگ جهانی)

(فرهنگ‌های جهانی ۲)

۱۱۸. شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای منجر به چه شد و شناسایی و

مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی نتیجه‌ی چیست؟

- ① رفع محدودیت سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی در منطقه‌ای خاص - شبکه‌های عظیم اطلاعاتی
- ② انسجام مطلوب جهانی - سازمان‌های بین‌المللی
- ③ خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی - امپراطوری رسانه‌ای
- ④ کاستن از اهمیت مرزهای سیاسی - سازمان‌های بین‌المللی

(تحولات نظام جهانی)

۱۱۹. در ابتدا، علت به خدمت گرفتن حرکت‌های پروتستانی توسط دولت‌های سکولار چه بود؟

- ① حمایت از دین مسیح - بسط جهانی قدرت خود
- ② تأثیر بر نخبگان سیاسی - تبلیغ مسیحیت
- ③ تغییر در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - حمایت از قدرت کلیسا
- ④ حذف قدرت کلیسا - ایجاد یک سیاست سکولار

(جامعه‌ی جهانی)

۱۲۰. «استفاده از کودتای نظامی»، «پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار» و «پیشرفت در زمینه‌ی اقتصاد

صنعتی» به ترتیب بیانگر چیست؟

- ① روش منسوخ استعمار قدیم - دستاورد لیبرالیسم - نتیجه‌ی استعمار نو
- ② شباهت استعمار و استعمار نو - دستاورد انقلاب فرانسه - نحوه‌ی شکل‌گیری استعمار
- ③ تفاوت استعمار نو و فرانو - از مراحل تکوین نظام نوین جهانی - موفقیت استعمار
- ④ شباهت استعمار و استعمار نو - پیامد استعمار فرانو - موفقیت استعمار نو

(توکی)

فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی

۱

آزمون

۱۲۱. در خطبه‌ی اول نهج‌البلاغه، کمال توحید، کمال ایمان و کمال اخلاص، به ترتیب در چه مواردی

بیان شده است؟

- ① معرفت - نفی صفات زاید بر ذات خدا - اخلاص به ساحت مقدس خدا
- ② اخلاص به ساحت مقدس خدا - توحید - نفی صفات زاید بر ذات خدا
- ③ نفی صفات زاید بر ذات خدا - توحید - اخلاص به ساحت مقدس خدا
- ④ معرفت - اخلاص به ساحت مقدس خدا - نفی صفات زاید بر ذات خدا

(کلیات ۱)

۱۲۲. مطالعات دقیق فلسفی و عرفانی، درباره‌ی آیات سوره‌ی توحید و آیات اول سوره‌ی حدید، حکما و عرفا را

به کدام حقیقت رهنمون کرده است و آیات و روایات، ارتباط دین و فلسفه را چگونه تبیین می‌کنند؟

- ① این آیات حاوی بالاترین مضامین اجتماعی و فرهنگی هستند. - دین راه هر نوع تعمق و تدبر فلسفی را برای انسان بسته است.
- ② این آیات عالی‌ترین مرتبه‌ی توحید و معرفت هستند. - انسان را به تعمق و تدبر در آن‌ها وادار می‌کند و هیچ‌گونه منافاتی بین دین و فلسفه وجود ندارد.
- ③ این آیات حاوی بالاترین مضامین اجتماعی و فرهنگی هستند. - انسان را به تعمق و تدبر در آن‌ها وادار می‌کند و هیچ‌گونه منافاتی بین دین و فلسفه وجود ندارد.
- ④ این آیات عالی‌ترین مرتبه‌ی توحید و معرفت هستند. - دین راه هر نوع تعمق و تدبر فلسفی را برای انسان بسته است.

(کلیات ۱)

۱۲۳. زدودن حیرت از فطرت بشری اشاره به ... دارد و شناخت کل جهان هستی با دید کلی هم

محتوا با شعر ... می‌باشد.

- ① فایده‌ی مابعدالطبیعه - جمال یار ندارد نقاب و پرده ولی / غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد
- ② فایده‌ی مابعدالطبیعه - هر آن کو ز دانش برد توشه‌ای / جهانی است بنشسته در گوشه‌ای
- ③ هدف مابعدالطبیعه - تو کز سرای طبیعت نمی‌روی بیرون / کجا به کوی طریقت گذر توانی کرد
- ④ هدف مابعدالطبیعه - عجز از ادراک ماهیت عمو / حالت عامه بود مطلق مگو

(کلیات ۱)

۱۲۴. کدام عبارت نمی‌تواند دلیلی بر ایجاد نظام فلسفی خاص در عالم اسلام باشد؟

- ① در دسترس قرار گرفتن میراث فلاسفه‌ی یونان و معارف ملل قدیم از طریق نهضت ترجمه
- ② تعلیم عالی‌ترین معارف توحیدی و عمیق‌ترین دیدگاه‌ها در مورد جهان هستی توسط دین اسلام
- ③ خلاقیت متفکران عالم اسلام هم‌چون فارابی و ابن‌سینا و نقد آرای حکیمان یونانی توسط آن‌ها
- ④ علاقه‌مندی مسلمانان به حکمت تنها به دلیل ذوق فردی و نبوغ شخصیتی اندیشمندان مسلمان

(کلیات ۲)

۱۲۵. احیاگر حکمت فارابی و بوعلی با توجه به حکمت اشراقی ... در ... بود که بر کتاب ... ابن سینا شرح نوشت و بزرگ‌ترین دایرةالمعارف فلسفی به زبان فارسی، کتاب ... اثر ... است.

- ۱) میرداماد - قرن یازدهم - اشارات - درةالتاج - قطب‌الدین رازی
 - ۲) میرداماد - قرن یازدهم - مابعدالطبیعه - محاکمات - قطب‌الدین رازی
 - ۳) خواجه نصیرالدین طوسی - قرن هفتم - اشارات - درةالتاج - قطب‌الدین شیرازی
 - ۴) خواجه نصیرالدین طوسی - قرن هفتم - مابعدالطبیعه - محاکمات - قطب‌الدین شیرازی
- کتاب اتولوجیا را ... ترجمه و ... اصلاح نمود و ... را فاضل متأخرین نامید.

(کلیات ۲)

- ۱) ابن ناعمه - استاد فارابی - اسکندر افرویدیسی - ابن سینا
- ۲) کندی - ابن ناعمه - ابن سینا - اسکندر افرویدیسی
- ۳) حمصی - کندی - ابن سینا - اسکندر افرویدیسی
- ۴) استاد فارابی - حمصی - اسکندر افرویدیسی - ابن سینا

(کلیات ۲)

۱۲۷. کدام گزینه درباره‌ی شخصیت‌های عالم اسلام و تکامل فلسفه‌ی اسلامی، درست است؟

- ۱) اسحاق بن حنین، مترجم کتب فلسفی - قطب‌الدین شیرازی مؤلف درةالتاج
 - ۲) اسحاق بن حنین، مترجم کتب طبی - قطب‌الدین رازی مؤلف محاکمات
 - ۳) ابو بشر متی بن یونس، مترجم کتاب شعر ارسطو - خواجه نصیرالدین طوسی شاگرد قطب‌الدین رازی
 - ۴) ابو بشر متی بن یونس، مترجم تاسوعات افلوطنین - میرداماد مفسر فلسفه‌ی ابن سینا به روش اشراقی
- نوافلاطونیان، ... بودند و مؤسس بیت‌الحکمة یا خزانةالحکمه، ... بود که به‌منظور ... تأسیس شد.

(کلیات ۲)

- ۱) رهروان افلاطون - هارون الرشید - ترویج علوم جندی شاپور
- ۲) پیروان شیخ یونانی - هارون الرشید - ترویج علوم جندی شاپور
- ۳) پیروان افلوطنین - یحیی برمکی - ارائه‌ی جنبه‌ی فلسفی کتاب و سنت
- ۴) رهروان افلاطون - یحیی برمکی - ارائه‌ی جنبه‌ی فلسفی کتاب و سنت

(کلیات ۲)

۱۲۹. با توجه به بحث مواد ثلاث کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) واجب‌الوجود تنها یک مصداق در عالم خارج دارد.
- ۲) آنچه در عالم خارج وجود ندارد، ممتنع‌الوجود است.
- ۳) ممتنع‌الوجود هیچ مصداقی در عالم خارج ندارد.
- ۴) همه‌ی ما سوی الله ذاتاً ممکن‌الوجودند.

(مبانی حکمت مشاء ۱)

۱۳۰. کدام‌یک از موارد زیر، توصیف مناسبی برای «اصل واقعیت مستقل از ذهن» نیست؟

- ۱) نخستین و مهم‌ترین اصلی که می‌تواند مبدأ تحقیق فلسفی قرار گیرد و هر انسانی که دچار فلج ذهنی نباشد، طبعاً و بدون درنگ به بداهت این اصل حکم می‌کند.
- ۲) این اصل از بدیهیات اولیه است که نه اثبات شدنی است و نه انکار شدنی؛ یعنی هرگونه تلاشی در جهت اثبات عقلی یا تجربی آن، مستلزم استفاده و قبول آن است.
- ۳) حکما براساس این اصل گفته‌اند، شکاک واقعی وجود ندارد و شکاک‌ترین شکاکان نیز در عمل و در مسیر زندگی ناچار از واقع‌بینی و قبول این اصل هستند.
- ۴) این اصل یقینی که ذهن بشر از قبول آن ابایی ندارد، مرز جدایی فلسفه از سفسطه است؛ با این تفاوت که سفسطایی در عمق ذهن و ادراک خویش نیز آن را انکار می‌کند.

(مبانی حکمت مشاء ۱)

۱۳۱. ذهن ما به دلیل توانایی تجرید و انتزاع، می‌تواند از ... ، ... به‌دست آورد و این بیانگر اصل ... است.

- ۱) واقعیات متعدد - مفهوم واحد - واقعیت مستقل از ذهن
- ۲) واقعیات متعدد - مفهوم واحد - زیادت وجود بر ماهیت در عین
- ۳) واقعیت واحد - مفاهیم متعدد - زیادت وجود بر ماهیت در ذهن
- ۴) واقعیت واحد - مفاهیم متعدد - واقعیت مستقل از ذهن

(مبانی حکمت مشاء ۱)

۱۳۲. آن‌گاه که به وجود یک معلول می‌نگریم، کدام عبارت درباره‌ی آن درست نیست؟
- ۱ از آن‌جا که اصل علیت مستلزم اصل وجوب است، وجود معلول از ناحیه‌ی علت تامه، ضروری است.
 - ۲ از آن جهت که تخلف معلول از علت محال است، با وجود علت تامه، وجود معلول ضروری می‌گردد.
 - ۳ با بودن علت تامه، وجود معلول و با نبودن علت تامه، عدم وجود معلول ضروری می‌شود.
 - ۴ با توجه به باور همگانی انسان نسبت به اصل علیت که از فروع اصل وجوب است، وجود معلول از ناحیه‌ی علت تامه، ضروری است.

(مبانی حکمت مشاء ۲)

۱۳۳. کدام عبارت با توجه به بحث «وجوب علی و معلولی» نادرست است؟
- ۱ وجوب بخشی علت از آن روست که علت، شرط کافی برای تحقق معلول است.
 - ۲ «الشیء مالم یجب لم یوجد» بیانگر تقدم وجوب بر وجود معلول است.
 - ۳ براساس این اصل، نظام هستی، نظامی قطعی و تخلف‌ناپذیر است.
 - ۴ تقدم وجوب بر وجود بیانگر وجود چیزی میان دو مرحله‌ی وجود و عدم است.

(مبانی حکمت مشاء ۲)

۱۳۴. کدام عبارت را نمی‌توان در تفاوت میان دو برهان فارابی و سینوی بیان کرد؟
- ۱ برهان فارابی بر اصل تقدم علت بر معلول و برهان سینوی بر اصل وجوب و امکان استوار شده است.
 - ۲ برهان فارابی اصل واقعیت مستقل از ذهن را در مقدمات و برهان سینوی در نتیجه به‌کار برده است.
 - ۳ برهان فارابی ابطال تسلسل را در نتیجه و برهان سینوی آن را در مقدمات استفاده کرده است.
 - ۴ برهان فارابی از تقدم شرط بر مشروط و برهان سینوی با یک محاسبه‌ی عقلی به نتیجه می‌رسند.

(مبانی حکمت مشاء ۲)

۱۳۵. آیه‌ی شریفه‌ی «فلن تجد لسنن الله تبدیلا و لن تجد لسنن الله تحویلا» بیانگر قاعده‌ی ... است که بر اساس این قاعده ...
- ۱ الواحد لا یصدر عنه الا الواحد - ارتباط و پیوستگی موجودات جهان نمایان می‌شود و پراکندگی و عدم ارتباط آن نفی می‌گردد.
 - ۲ الشیء مالم یجب لم یوجد - جهان تابع یک نظام ضروری و حتمی است که در آن روابط موجودات از قطعیت برخوردار است.
 - ۳ الواحد لا یصدر عنه الا الواحد - نظام جهان انتظام می‌یابد و در اندیشه‌ی ما به صورت دستگاهی منظم و مرتب درمی‌آید که هر جزء آن جایگاه خاصی دارد.
 - ۴ الشیء مالم یجب لم یوجد - میان علت و معلول، انتظام خاصی برقرار می‌شود و سنن و نوامیس هستی، هرگز به تغییر و تبدیل دچار نمی‌شود.

(مبانی حکمت مشاء ۲)

۱۳۶. از دیدگاه فارابی به‌ترتیب دلیل و هدف اصلی از تشکیل مدینه چیست و مانند چه کسی انسان را مدنی بالطبع می‌داند؟

- ۱ برای بقای نسل انسان - دست‌یابی به کمالات انسانی - افلاطون
- ۲ تأمین نیاز متقابل یک‌دیگر - نزدیکی به سعادت و کمال دنیوی - ارسطو
- ۳ برحسب فطرت - زندگی در مجاورت هم‌نوعان خود - افلاطون
- ۴ تأمین نیازهای انسان‌ها - دست‌یابی به سعادت دنیا و آخرت - ارسطو

(فارابی)

۱۳۷. قیادت زعیم مدبر در مدینه‌ی فاضله‌ی فارابی، ...
- ۱ بر پایه‌ی اتصال با ملک وحی است که ناشی از وحی الهی و الهامات اولیا الله است.
 - ۲ تقسیم کار را در نظام مدنی براساس فطرت افراد اهل مدینه به‌وجود می‌آورد.
 - ۳ مستلزم تقدم مدینه‌ی فاضله بر زعیم مدینه است که بدون وجود مدینه‌ی فاضله، ریاست فاضله استحصال نمی‌شود.
 - ۴ فصل ممیز سیاست فاضله مبتنی بر سعادت است با سیاست امروز.

(فارابی)

۱۳۸. فارابی در مقابل مدینه‌ی فاضله از ... نام می‌برد و معتقد است ...
- ۱ مدینه‌ی جاهله - رئیس آن باید با ملک وحی متصل باشد.
 - ۲ مدینه‌های متعدد - سعادت رکن جدایی‌ناپذیر سیاست است.
 - ۳ زعیم مدینه - نیازمند رئیسی است که ریاست او عین عدل باشد.
 - ۴ نظام مدینه - میان اعضای آن سلسله مراتب وجود دارد.

(فارابی)

۱۳۹. با توجه به طبیعت‌شناسی ابن‌سینا کدام مورد نادرست است؟
- ۱ تحقیقات علمی معلوم می‌کند که هویت جهان، بیش از تصور انسان اسرارآمیز است.
 - ۲ طبیعت شیء آن را به سوی خیر و کمال سوق می‌دهد؛ حتی اگر مواعنی در راه آن قرار گیرد.
 - ۳ حوادث ویرانگر طبیعی که ظاهراً شر به نظر می‌رسند، در نظام جهان ضروری و زمینه‌ساز کمال‌اند.
 - ۴ موجودات که هریک جایگاه خاصی در طبیعت دارند، مقصدی دارند که با غایت خلقت سازگار است.

(ابن سینا)